

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO XXXVII (31)

Štev. (No.) 15

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

13. aprila 1978

Enotnost in enost

Časopisi so se ob sklepu obiska jugoslovanskega šefa države Josipa Broza-Tita v Washingtonu, ki je trajal od 6. do 9. marca t. l., spraševali, kaj je v sklepni objavi novega, takega, česar prejšnje izjave ob takih prilikah niso vsebovale. Našli so, da je bila v skupnem komuniciraju to pot poleg običajne diplomatske govorice o „nadaljnji podpori Združenih držav za neodvisnost, teritorialno nedotakljivost Jugoslavije“ vključena tudi beseda „unity“, to je enotnost te države in naroda. To da je bilo novo in je bilo v časopisnih poročilih tudi primerno podčrtano.

Preden o tem važnem, rekel bi, za jugoslovansko stvarnost ključnem predmetu kaj več spregovorimo, bo primerno določiti vsebino in pomen besede unity, tako v angleškem jeziku, kakor v slovenski enačici te veliko rabljene besede. Za angleški pomen te besede nam pojasni Oxfordski univerzitetni slovar sledeče: The fact, quality, or condition of being one in number, potem pa še doda: oneness, singleness. Torej je prvotni pomen te besede „enost“, ki nastane, kadar več delov ali enot (med seboj lahko različnih) stvori eno samo enoto. Iz tega sledi, da prejšnji deli nehalo biti samostojne enote, ker so se stopile v skupno enost.

V slovenskem prevodu besede unity se zdi, da njeno vsebino najbolj točno zadene beseda enotnost (enota), čeprav se v preteklosti ni uporabljala in se tudi danes ne uporablja toliko, kot nji sorodna beseda edinost ali edinstvo, ki je bila v kraljevski Jugoslaviji ob času diktature dnevno na ustih režimskih pristašev, proglašujoč „državno in narodno edinstvo Jugoslavije“. Ni tukaj mesto, da bi cepili dlako zaradi besed, glavno je, da vse vemo, kaj besedi enotnost ali edinstvo hočeta v jugoslovanskem primeru povedati. To pa je, da v narodnostnem pomenu in treh narodov ampak en sam, ne Slovencev, Hrvatov in Srbov, ampak samo in edino Jugoslavlani.

Dejansko sta oba problema, narodno in državno edinstvo, zelo vidno na površju jugoslovanske stvarnosti vse od ustanovitve te države pred 60 leti. Iskale so se rešitve v času demokratske epohe jugoslovanskega političnega življenja in jih ni bilo mogoče najti; reševala jih je po svoje Aleksandrova diktatura in jih ni rešila in za njo politika sporazuma med Srbi in Hrvati pod knezom Pavlom, pa jih tudi ni mogla rešiti v zadovoljivi obliki. Problemi nerešenih vprašanj okrog narodnega in državnega edinstva so bili vzrok, da se je prva Jugoslavija ob Hitlerjevem napadu sesula kot iz koščkov umetno zložena otroška stavba.

Komunistični režim, ki je imel pod absolutno, diktatorsko avtoriteto Josipa Broza-Tita 30 in več let časa, da bi pereči problem enotnosti države in naroda rešil v splošno zadovoljstvo vseh narodnih enot, ki državo sestavljajo, osnovnih silnic tega vprašanja ni rešil in jih še danes ne more rešiti. Samo prepleksal jih je z rečečo barvo marksizma in na zastave prilepil peteroglato zvezdo ter srp in kladivo; pod to barvo in zvezdo pa tli iz sovraštva porojeno nezadovoljstvo naprej. Princip narodne enotnosti so komunisti sicer nekoliko omilili, a centralizem upravnega aparata in partije vedno znova razpihuje odpor proti beograjskemu unitarizmu in neti sredobezne tendence ne samo pri Hrvatih in Slovencih, ampak tudi pri komunistih samih.

Skovati s komunističnim klavirjem in srpom jugoslovansko narodno enotnost ali edinstvo je prav taka utopija kot je bila pred 50 leti, ko so Aleksandrovi generali z ukazi in dekreti hoteli ustvariti en sam in enoten jugoslovanski narod. Še manj ga bodo Titovi, kot on prepričuje svet, ker so bolj neenotni (Jovanka!) kot Aleksandrovi. Pot k bratskemu sožitju narodov Jugoslavije, da se bodo čutili med seboj povezani z notranjimi vezmi zadovoljstva, pelje samo skozi veliko me-

PRED 11. KONGRESOM JUGOSLOVANSKE KP

LOV S ČASOM IN ZA PRIHODNOST

Po skoro enoletnem premoru je bila v Beogradu letos 9. februarja spet plenarna seja Centralnega komiteja jugoslovanske KP. Zadnjikrat je bila lanskega 24. maja, na kateri so tretjič odlikovali diktatorja Tita z „redom narodnega heroja Jugoslavije“. Od takrat naprej se je do letošnjega 9. februarja sestajal na seje in odločal o partiji in državi samo izvršni odbor 166 članskega centralnega komiteja, ki šteje 48 članov, s Titom na čelu.

Letošnje seje centralnega komiteja se prvič v zgodovini komunistične Jugoslavije diktator Tito ni udeležil. Razloga niso objavili, opazovalci pa menijo, da najbolj enostavno zaradi starostne utrujenosti, kot politični razlog pa že vidno določitev naslednika, ker je tej seji predsedoval Edvard Kardelj.

Glavno poročilo je podal glavni tajnik jugoslovanske KP Stane Dolanc, za njim pa drugi tajnik izvršnega odbora CKKP Grlić, ki ima na skrbi odnose jugoslovanske KP z drugimi komunističnimi partijami.

Na zasedanju je 165 članov CKKP (166. član je diktator Tito) odobrilo: 1) teze za 11. kongres jugoslovanske KP, ki bo letos junija; 2) resolucijo o tehničnih podrobnostih partijskega kongresa in 3) resolucijo, da je treba kon-

gres sklicati najkasneje junija v Beogradu ter da je treba tematiko kongresa predložiti najmanj tri mesece pred njegovim začetkom.

Letos junija bo jugoslovanska partija praznovala 30-letnico Stalinovega izгона diktatorja Tita iz kominforma 28. junija 1948. Partijski kongres bo praktično sovpadal s tem datumom, saj je začetek določen za 20. junij in konec za 23. junij t. l.

Stane Dolanc je v svojem poročilu podal tudi novo številčno stanje jugoslovanske KP, po nedavno izpeljanem partijskem štetju. Na podlagi teh podatkov se bo kongresa partije udeležilo 2303 partijcev in sicer: 1629 delegatov „izbranih“ po krajevnih partijskih organizacijah v razmerju en delegat na 1000 članov; 470 delegatov „izbranih“ na republiških in provincijskih partijskih kongresih (60 delegatov iz vsake republiške partije, 40 delegatov za dve provincijski partiji, 30 delegatov kot zastopnikov oboroženih sil); 165 članov CKKP; 24 članov komisije za partijski pravilnik; 15 članov partijske kontrolne komisije.

Tabela sedanjega jugoslovanskega partijskega članstva in delegatov odn. delegacij za 11. partijski kongres je naslednja:

Partijske organizacije	Število članst.	Število deleg. v razm. 1:1000	Dodatni delegati	Skupno partij. udelež.
Bosna-Hercegovina	256.144	256	60	316
Črna gora	58.354	58	60	118
Hrvaška	288.048	288	60	348
Makedonija	105.770	106	60	166
Slovenija	101.965	102	60	162
Srbija	462.731	463	60	523
Kosovo	72.313	72	40	112
Vojvodina	178.842	179	40	219
Oborožene sile	92.900	93	30	123
Federalne ustanove	12.015	12	—	12
CKKP	—	—	—	165
Komisija za pravilnik	—	—	—	24
Kontrolna komisija	—	—	—	15
Skupaj	1.629.082	1.629	470	2.303

Kljub demokratskemu videzu izbire kandidatov za partijski kongres je vsled partijske strukture jasno, da udeleženci kongresa ne bodo nič določali ali sklepali, ker bo že vnaprej vse pripravil CKKP, odn. še ožje, njegov izvršni odbor, ki se imenuje prezidij, čigar prvak je diktator Tito, njemu pa sledijo Kardelj, Bakarić, Dolanc itd. Pa tudi če bi imeli udeleženci kongresa kakršno koli odločujočo besedo, predstavljajo le veliko manjšino prebivalstva Jugoslavije, odn. posameznih republik. V Sloveniji je npr. po zgornjih uradnih partijskih podatkih, ki jih je našel Stane Dolanc sam na 9. zasedanju CKKP 9. februarja letos, komaj 5,66% prebivalstva partijskih članov.

Ker se bo 11. partijskega kongresa, kakor se je prejšnjih, udeležila tudi vrsta „gostov“ iz komunističnih držav in iz komunističnih partij z Zahoda, se pripravljajni odbor kongresa pripravlja tudi na njihov obisk.

Jugoslovanski partiji gre predvsem za zagotovilo udeležbe vzhodnoevropskih partij, ki so pod kontrolo Moskve ter je zato CKKP poslal Staneta Dolanca dva dni po seji CKKP, t. j. 11.

ro svobode, razumevanja in tolerantnosti. Torej skozi največjo mero demokratskih svoboščin, če je sporazumna rešitev sploh mogoča. Isto načelo velja za dosego državnega edinstva, na katero bi narodi v veliki svobodi prostovoljno in sporazumno pristali, ker ne bo dominacije enega nad drugim, ne izkoriščanja in ne kratenja pravice.

Tito s svojim samoupravljalnim komunizmom ni dosegel ne enega, ne drugega. Le z železno roko vzdržuje videz enotnosti, pod njegovim samodržstvom pa tlijo ognji odpora in sovraštva naprej. Ves svet to ve, zato s toliko skrbi ugibljejo, kaj bo, ko absolutista ne bo več. Čemu torej hoditi

februarja t. l. na dvodnevni obisk v Romunijo, od koder se je vrnil v Beograd na poročanje, nato pa je 26. februarja odletel na potovanje po Madžarski, Češkoslovaški in Poljski.

Po vseh teh komunističnih državah se je Stane Dolanc trudil, da bi pridobil zadavne partije za to, da bi na 11. jugoslovanski partijski kongres poslale svoje najvišje delegate. Jugoslovanski diktator Tito se namreč ni po svojem izgonu iz kominforma 28. junija 1948 osebno udeležil nobenega kongresa katere koli komunistične partije. Dolanc je madžarskim, poljskim, češkoslovaškim in romunskim partijcem tudi poskušal pojasniti Titovo potovanje v Washington in London, kjer si je jugoslovanska KP poskušala dobiti zagotovilo zaščite pred sovjetskim pritiskom po Titovi smrti, ne zaradi skrbi za obstoj jugoslovanskih narodov, temveč zaradi skrbi za lastno oblast obstoječe partijske ekipe nad jugoslovanskimi narodi. Ta sedanji partijski vladajoči ekipi v Jugoslaviji odlično sovpadajo z zahodno zaskrbljenostjo pred nevarnostjo sovjetskega vdiranja v Sredozemlje.

v Washington in tu moledovati za podporo Združenih držav in predsednika Carterja, da bi se vzdržala in ohranjala „unity“, ki je v srcih večine jugoslovanskih državljanov ni? Na tej točki Tita in njegov režim temeljito čelvelj žuli, in to je razlog, da so — kot časopisi posebej naglašajo — sedaj prvič v tridesetih letih vnesli v skupni komunistični besedi „and unity of Yugoslavia“.

Žal ta dekorativni dodatek ne more ozdraviti neenotnosti, nezadovoljstva in sporov v Jugoslaviji. Bolezen je notranje narave, vnanje žavbe so tu brez moči.

L. P.

Los Estados Unidos y el terrorismo

En una reciente edición, el matutino “La Prensa” de Buenos Aires abordó en su editorial el tema del terrorismo y cómo lo enfrenta el gobierno de los Estados Unidos. Expresa allí que:

“Se advierte, que la preocupación norteamericana sobre este asunto ya no se limita a las asambleas internacionales, en las que ha planteado infructuosamente la adopción de medidas por parte de los organismos supranacionales. Ello no significa afirmar que la Casa Blanca haya resuelto abandonar la vía de la negociación y del examen de las situaciones jurídicas que plantean la subversión y el terrorismo. Sin embargo, queda en claro que Washington se ha decidido por emplear un método de lucha represiva que no tiene antecedentes anteriores al histórico rescate de los comandos israelíes en el aeropuerto ugandés de Entebbe. Resulta significativo que ése y otros hechos posteriores de igual naturaleza hayan hecho ver al gobierno norteamericano la conveniencia de su reciente decisión.

Queda por ver cómo dicho gobierno logrará que una intervención punitiva como la que ahora se prevé en territorio de otra nación, que entrañará también el riesgo de causar víctimas y daños materiales, pueda concordar con el acatamiento a la soberanía de otros países y el respeto a los derechos humanos vulnerados por el uso de la fuerza en un procedimiento de dudosa legalidad.”

Škofa dr. Gregorija Rožmana življenje

Po dolgih, nepričakovanih ovirah je začela prihajati tudi v naše oddaljene kraje knjiga, ki je že pred več meseci bila dotiskana in so jo skoro povsod drugod že prejeli in jo z zanimanjem prebirajo. Izid knjige je bil v našem listu že večkrat na kratko omenjen, z obširnejšimi ocenami smo pa hoteli počakati do dne, ko bo prednaročnikom in številnim drugim, ki bodo knjigo kupili, dano, da obenem s knjigo dobe tudi kako dobro misel o knjigi, ki jim bo v pomoč pri poglabljanju v obširno in resno vsebino, s katero nam pisatelj predstavlja vzvišeno podobo našega nepozabnega škofa.

Dr. Jakob Kolarič, C. M., je s tem tretjim delom življenjepisa hotel dopolniti, kot sam pravi v naslovu, „duhovno podobo velike osebnosti ob prelomnici časa“ z obširnim opisovanjem škofovega dela v njegovi ideološki borbi proti komunizmu, ki je hotel versko, moralno in narodnostno uničiti slovenski narod.

Dr. Kolarič je o škofu Gregoriju Rožmanu veliko napisal. Pisati zna lepo. Pozna slovenski jezik in mu zna dati ne le vsebino, ampak tudi prijetno obliko pripovedovanja, ki človeka ne utruja, ampak ga vedno znova izpodbuja, da mu sledi v napeti pozornosti od poglavja do poglavja.

Ta obširni življenjepis je res monumentalno delo. Beseda monumentalen se nanasa na dela, ki vzbujajo pozornost zaradi velikosti in lepote. Navadno pa rabimo to besedo, ko omenjamo spomenike, postavljene v počastitev zaslužnim osebam, včasih še živim, navadno pa po njihovi smrti. Veliki umetniki so poklicani, da postavijo monumente slavnim osebam. Škof Rožman takega spomenika ne bo dobil, ne v tujini ne v domovini. Žrtvam komunizma se danes postavljajo drugačni spomeniki. Kardinal Mindszenty si ga je postavil sam s svojimi občudovanjem, grozo in žalost zbujujočimi spomini. Kardinal Slipy si ga sam postavlja s svojo neutrudno borbo za pravice ukrajinskega naroda in njegovih katoličanov. Kardinalu Stepincu je hrvatski narod napisal obširen opis njegovega dela in njegovega trpljenja v ječi in pregnanstvu, ki je njegovo junaško podobo približala svobodnemu svetu kot ideal cerkvenega kneza, ki ljubi svoj narod in cerkev. V to vrsto spomenikov spada tudi življenjepis škofa Gregorija Rožmana. Škof ga zasluži in dobil je v osebi dr. Kolariča umetnika, ki mu je v tiskani besedi in sliki tak spomenik postavil.

Dr. Kolarič je sicer spomenik postavil, material pa so mu morali prinašati v glavnem drugi. Velika sreča je bila, da je življenjepisec bil mnogokrat in ne samo bežno v stiku s škofom Rožmanom, tako da je iz njegovih besed lahko spoznal pravo vsebino misli, ki jih je bilo treba napisati in sklepati, ki jih je bilo treba narediti, o dogodkih, ki so globoko segali v naše javno življenje. Sotrudnikov je imel razmeroma malo. Nekateri so že odšli na drugi svet z vsem, kar so o škofu vedeli, drugi so iz enega ali drugega vzroka območali, kadar bi morali spregovoriti. Kljub temu živ-

ljenjepisec podaja o škofu Gregoriju tako podobo in spomenik, da bo bralec lahko končal branje z ugotovitvijo, da je veliki škof bil v resnici tak, kakor nam ga pisatelj predstavlja. Ker pa smo Slovenci zelo na kratko nasajeni, kadar ocenjujemo nekaj novega med nami, bo delo gotovo imelo tudi svoje kritike. Avtor kritiko pričakuje. Upa, da bo stvarna, naj pride z leve, desne, ali sredine, tako piše v uvodu v ta zvezek življenjepisa, želeč, da bi odkrila še nove, zgodovinsko pristne podatke, ki bodo izpopolnili podobo škofa Rožmana in ga pokazali slovenskemu narodu v vsej lepoti in čistoči.

Morda se bo komu zdelo odveč obširno opisovanje dogodkov v času okupacije, revolucije in protirevolucije v naši deželi. Avtor sam opravičuje to obširnost, ki dejansko z osebo škofa Rožmana nima direktne zveze, je pa po njegovem mnenju potrebna, da moramo delo škofa postaviti v pravi okvir. Pri branju teh opisov bo marsikdo izmed nas starih moral priznati, kako hitro smo mnogo stvari pozabili, datumi so nam ušli iz spomina, osebnosti in okoliščine se zavijajo v meglo. Dobro, da nam jih je pisatelj vsaj bežno osvežil. Za mladi rod, ki naše tragedije ni doživljal, pa je tak skromen zgodovinski okvir naravnost potreben.

Na tisoč straneh tretjega zvezka življenjepisa škofa Gregorija Rožmana je zbrano ogromno tvarine. Je ta knjiga, ki priključena k že pred leti izdanima dvema zvezkoma predstavlja za vsakega našega rojaka veliko zakladnico resnic, verskih, narodnih, socialno političnih, ki jih moramo ne le poznati, ampak razumeti vsi njihovo globino, tako da bomo zmožni o njih razpravljati med nami samimi, braniti jih pred nasprotniki in učiti nevedne, ki nas in naših problemov ne poznajo, da bodo znali dati sebi in drugim praviilen odgovor na vprašanje, ki se jim tolikokrat vsiljuje: zakaj smo mi tukaj in ne doma.

V ocenah knjige, ki prihaja med nas, se bomo, ne vse naenkrat, pomudili še pri posameznih problemih, ki jih avtor opisuje v tem zvezku, pod skupnim vidikom ideološke borbe škofa Rožmana proti največjemu zlu, ki je uničevalo naš narod.

V eni prihodnjih ocen bomo poskušali bralcem, ki knjigo nestrno pričakujejo, pokazati svetli lik Gregorja Rožmana kot škofa. Vse njegovo delo moramo gledati s tega stališča. Odkar je prevzel vodstvo ljubljanske škofije pa do svoje smrti, naj bo to takrat, ko je še stanoval v svojem škofijskem dvorcu, ali pa takrat, ko se je kot vrhovni pastir svojih vernikov po svetu, kot potujoči misijonar do poslednje sile, ki je še telesa v njegovem na smrt bolnem telesu, žrtvoval za svojo razkropljeno čredo.

Bomo poskusili v kratkem obnoviti v naših spominih to veliko delo našega velikega škofa. Velika, lahko rečemo glavna zasluga dr. Kolariča je prav v tem, da se je z vsem spoštovanjem in ljubeznijo tako obširno posvetil nalogi, da nam škofa Rožmana predstavi kot škofa.

Kk.

CARTERJEVE ZUNANJEPOLITIČNE SLABOSTI

VDAJE SOVJETSKEMU PRITISKU

Po večmesečnem kolebanju se je severnoameriški predsednik Carter odločil odložiti proizvodnjo nevtronske bombe za nedoločen čas, „da bi videl, kako bo na ta sklep reagirala ZSSR,“ kakor je izjavil.

Daši bodo ameriške oborožene sile v Zahodni Evropi nadaljevale s pripravami za razporeditev zalog nevtronskih bomb, namerava ameriška vlada, po Carterjevem naročilu, počakati dve do tri leta na sovjetsko reakcijo glede te Carterjeve odločitve, ki naj bi se pokazala v tem, da bi v tem času zmanjšala svojo vojno proizvodnjo in skrčila svoje oborožene sile v Vzhodni Evropi.

Moskva je v Zahodni Evropi po svojih agentih, katerim je spet nasleda velika večina prebivalstva predvsem na Nizozemskem, v Belgiji in Angliji, organizirala silovito propagando proti „ameriškem terorističnemu orožju“, kakor so ga proglasili v Kremlju ter je prišlo celo tako daleč, da so britanska, belgijska in nizozemska vlada pozdravile Carterjevo odločitev.

V Parizu zadeve uradno niso komentirali, zahodnonemška vlada pa je Carterjevo odločitev sprejela z nezadovoljstvom. V Zahodni Nemčiji vedo, da bodo oni prvi, ki bodo morali zadrževati naval sil Varšavskega pakta, če bo prišlo do spopada med Vzhodom in Zahodom. Zato je bila reakcija na Carterjevo odločitev zlasti v zahodnonemških sredinskih in desnih krogih odklonilna ter je med drugimi političnimi veljaki bavarski politik Franz Strauss naravnost obtožil Carterja, da „je odkrito in javno padel na kolena pred ruskim carjem.“

Carter je napravil svojo odločitev kljub noti, ki mu jo je poslal ameriški obrambni minister Harold Brown, da z oborožitvijo, kakršno imajo, oborožene sile NATO brez nevtronske bombe ne bodo v stanju zadržati sovjetskega

in drugih članic Varšavskega pakta navala na Zahodno Evropo.

Carterju na prvi sovjetski odgovor ni bilo treba dolgo čakati. Sovjetska uradna agencija Tass je takoj v soboto, 8. t. m., se pravi drugi dan po Carterjevem sklepu, objavila, da „odločitev ne predstavlja pomembne odpovedi nevtronskemu orožju. Carter samo hoče dobiti koncesije na drugih področjih, ki z zadevo oboroževanja nimajo nič opraviti. Carter poskuša povezati odpoved nevtronske bombe z ukrepi, ki jih ZSSR izvaja za okrepitev svoje obrambe.“

Tudi v ameriškem kongresu so kritizirali Carterjevo odločitev, zlasti senatorja Jackson in Nunn, ki sta izjavila, da je bil sklep „slab“ in da je Carter „izgubil izredno sredstvo za pogajanja.“

NEGATIVNE ODLOČITVE

V zvezi s to Carterjevo odločitvijo, ki ima poleg vojaškega tudi negativen zunanje-politični pomen za ZDA in za ves svobodni svet, ker je Moskva spet dosegla, kar je hotela, opazovalci Carterjeve zunanje politike na splošno ugotavljajo, da bivši farmar iz Georgije kaže, da ni posebno spreten na tem političnem področju, odn. da ni imel srečne roke pri izbiri svojih zunanje-političnih svetovalcev.

Oči mnogih se obračajo na Carterjevega glavnega svetovalca Brzezinskega, čigar zunanje-politične poteze doslej za Carterja niso bile pozitivne.

Zunanje-politična teorija Carterjeve vlade, danes sicer že mrtva, da je treba npr. na Bližnjem Vzhodu v zadevo vključiti palestinske teroriste, je brez dvoma vzrok za še vedno kritičen položaj okoli Izraela.

Ko so belci in črnici v Rodeziji pred kratkim dosegli sporazum o prenosu oblasti na črne do konca letošnjega leta, je ameriški predstavnik v ZN Young napadel ta sporazum kot „leglo državljanske vojne“ in podprl marksistične gverilce, ki se zbirajo zunaj Rodezije, da bi jo spremenili v nov sovjetski satelit v Afriki. V ZN niso hoteli poslušati niti rodezijskega škofa, ki je sodeloval pri sporazumu in spada med najbolj priljubljene rodezijske črnske voditelje, temveč so poslušali gverilske teroriste, ki so pozivali na „oborožen boj“ proti belcem in proti rodezijskemu sporazumu. Ameriška delegacija ni nasprotovala obsodbi sporazuma, temveč se je glasovanja vzdržala.

Ko so sovjeti s kubanskimi četami intervenirali v Angoli, so jih ZDA samo opozorile, „naj kaj podobnega več ne storijo“. Ko so sovjeti spet s Kubanci posegli v boje na afriškem Rogu, je Carterjeva vlada samo opozorila sovjetce, da bo njihova „čim večja zadržanost v tem konfliktu predpogoj za ameriško sodelovanje v razgovorih SALT.“

MEDNARODNI TEDEN

ITALIJANSKE RDEČE BRIGADE so prejšnji teden streljale v Torinu na bivšega demokršćanskega župana mesta in ga ranile, minuli petek pa na nekega genovskega industrialca, ki je bil tudi močno ranjen. V Rimu pa so nastavile bombe v pisarnah demokršćanske stranke ter v eni od policijskih postojank. Doslej je Andreottijeva vlada z oporo socialistov in komunistov vztrajala pri sklepu nepuščanja marksističnim teroristom, ki zahtevajo za Morovo svobodo izpust iz zaporov vseh komunističnih političnih pripornikov v Italiji.

NA VRHUNSKEM SESTANKU v Copenhagenu so gospodarski strokovnjaki Skupnega evropskega trga sklenili, da bo treba zahodnoevropsko ekonomijo reorganizirati tako, da bo dosegala vsaj 4,5% letnega narastka. Največje probleme skupnemu gospodarstvu dela nestabilnost valut. Znova se bodo sestali letos julija v Bremeu ter se bodo sestanka udeležile tudi ZDA, Kanada in Japonska.

In medtem, ko so kubanske čete marširale po Afriki, je Carterjeva vlada vzpostavila ameriško diplomatsko misijo na Kubi ter dovolila Castru, da je odprl svojo v Washingtonu ter poslala funkcionarje trgovskega ministrstva na Kubo.

Ko so nedavno vprašali Younga, če je „za ali proti kubanski prisotnosti v Afriki“, se je izgovarjal z besedičenjem o kubanskih zdravnikih in kitajskih graditeljih železnic v Afriki. In ko so ga nato časnikarji vprašali, če s tem meni, da je kubanska prisotnost v Afriki pravilna, je odgovoril: „Tako dolgo, dokler se ne borijo, je kar prav, da Kubanci pošljejo tu in tam kakih 10.000 svojih vojakov v Afriko. Kubanci naj kar gradijo, to je prav, kakor ni prav za Kubance ali Amerikance, če podirajo.“

Carterjev glavni svetovalec pri razgovorih SALT z ZSSR je izjavil, da niso za oboroževalno tekmo med ZDA in ZSSR prav Washington največje krivdo, „ker so ZDA vojaško najmočnejša država na svetu in so zato pravi vojaški model za ZSSR, ki ga razumljivo hoče posnemati.“

Mnogi opazovalci Carterjeve okolice se sprašujejo, kako daleč je morda segel sovjetski vohunski in propagandni stroj v Washingtonu, da se je Kremlju posrečilo Carterja obkrožiti z ljudmi, ki so najmanj koristna budala, če že ne dejanski komunistični aktivisti, spretno prikriti ameriški in svetovni javnosti. Težko si namreč na drugačen način razlagajo zunanje-politične poteze in korake, ki jih Carter vedno pogostejše dela v vedno manjšo škodo sovjetskemu komunizmu, če ne celo v njegovo korist.

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Sindikalno delovanje, ki je od nastopa vojaške vlade praktično zamrlo, je zadnje tedne zadobilo novo življenje. Razni sestanki, priprave novih skupin in organizacij so kakor lastovke, ki napovedujejo pomlad za gremije vseh vrst in struj. Tako seveda predvidevajo sedanji sindikalisti, ki z delno privolitvijo vlade postavljajo temelje novim gremialnim povezavam.

Poglejmo na hitro položaj zadnjih let, da bomo malo bolj razumeli stvari, kakor se bodo odvijale v bodoče. V letih 15 do 30 je bilo argentinsko delavsko gibanje praktično monopolizirano s strani anarhistov in socialistov. Prvi od teh so zaradi svojega ekstremističnega delovanja prešli v zaton, in okoli leta 40 je večina sindikatov prišla pod socialistični vpliv. Tedaj je nastal v državi nov pojav: peronizem. General Perón si je kot državni tajnik za delo zlepa ali zgrda pridobil zase vodje praktično vseh sindikatov. Argentinska gremialna zgodovina odtlej naprej je zgodovina peronističnega sindikalizma, združenega v Glavni Delavski Konfederaciji. Le občasno je kak manjši sindikat prešel v roke radikalov ali komunistov. In ves ta čas je bilo sindikalno delovanje močno pobarvano, če ne že istovetno s političnim delovanjem.

Ko je prišel padec peronizma, marca 1976, je nastopajoča vojaška vlada takoj prepovedala vsakršno sindikalno delovanje in pozaprla ter postavila pred sodišče nekaj sindikalistov. Postopoma je to prepoved omilila, a večji del sindikatov intervenirala in na krnilo teh organizacij postavila vladne komisarije. Obenem je objavila nov zakon sindikalnih organizacij, ki naj bi enkrat za vselej izločil politike iz sindikalizma. Ta zakon, ki naj bi izšel že leta

LONDONSKI OBSERVER je 8. t. m. zapisal, da „vloga komunističnih držav v Abesiniji ni nič drugačna, kakor je bila sovjetska intervencija v Češkoslovaški leta 1948.“ Observer nadaljuje: „Tako Moskva kakor Havana sta ponovno izjavili, da je eden od razlogov njune vojaške intervencije pomagati urediti komunistične revolucije v Abesiniji. Če bi bila ta revolucija resnično ljudsko gibanje, ne bi bilo treba za dve milijardi dolarjev sovjetskega orožja in nad 17.000 kubanskih vojakov za zagotovitev uspeha.“

AMERIŠKI STROKOVNJAK za latinsko Ameriko Terence Todman bo odstopil, ker je prišel navzkriž s Carterjevo politiko proti vladam, ki jih v Beli hiši smatrajo, da ne izpolnjujejo človekovih pravic. Zamenjal ga bo ameriški poslanik v Venezueli Viron Vaky. Todman se je zavzemal za bolj umirjeno ameriško politiko do latinskih režimov, ki se branijo marksističnega terorizma.

1976, se je zavlačeval, dokler ni končno lansko leto sam predsednik napovedal, da bo objavljen in uzakonjen „v začetku prihodnjega leta“. Začetek je seveda že prešel, pa še sedaj ni zakona, čeprav ga vsak čas pričakujejo.

Prav to pričakovanje je ojačilo delovanje raznih sindikalistov. Nastale so nove skupine. Pred meseci je bilo mnogo govora o „komisiji 25-ih“, ki je bila kmalu razpuščena. Nato se je pojavila „Analitična komisija argentinskega sindikalizma“, ki jo tvorijo mnogi znani vodje zadnjega desetletja, med njimi Taccone in Gazzera. Končno pa se pripravlja ustoličenje tkim. „Comisión de Gestión y Trabajo“ (Komisija za posredovanje in delo, katere kratice so OGT, torej iste kot proslula Glavna Delavska Konfederacija), katero sestavljajo vodje tako interveniranih, kot neinterveniranih gremijev. Ta komisija vsaj zaenkrat uživa milost vlade. Sestavljajo jo zastopniki najmočnejših gremijev, kot so metalurški, tekstilni, trgovski, gradbeni, mehanični, železničarski itd.

Po drugi strani pa, ko se bliža zasedanje mednarodne delavske organizacije v Ženevi, vlada išče, in sindikati iščejo skupne točke za poslanstvo, ki naj državo zastopa na tem mednarodnem forumu. Lani se namreč sindikalisti iz protesta zasedanja niso udeležili. Letos je razmerje med vlado in delavstvom boljše. Pa še ena: letos zapade rok, kar zloglasni Casildo Herrera, ki živi v Španiji, zaseda važno mesto v vodstvu Mednarodne delavske organizacije. Sindikalisti upajo, da bo mesto še naprej pripadalo Argentini, in da bo namesto Herrera, pripadlo kateremu izmed članov letošnje delegacije. Kaže, da bi radi izrabili priliko.

Medtem pa argentinske škofo skrbi položaj, v katerem se nahaja država. Po zasedanju stalne komisije Argentinske škofovske konference so poslali predsedniku države tajno pismo, v katerem — tako se govori — so od vlade zahtevali, naj se razjasni položaj političnih jetnikov in naj se izboljša socialni položaj zlasti najbolj zaostalih slojev. Še drugi predmeti da so bili v pismu; baje vzgoja. A v glavnem tako vsebina pisma kot odgovora ostaja v tajnosti. Predsednik je namreč pretekli ponedeljek sprejel izvršni odbor škofijske komisije (kardinala Aramburu in Primatesta ter nadškof Zazpe) in jim podal vladni odgovor na njihove zahteve. Ta odgovor bodo škofo preučili na splošnem zasedanju koncem meseca maja t. l. Vse to se je izpeljalo, ne da bi javnost izvedela kako in kaj. To prakso tajnih razgovorov z vlado so škofo vpeljali pred kakim letom, in nje namen je doseči čim boljše rezultate brez posege tiska, ki večkrat s škandaloznim poročanjem bolj ovira kot pomaga škofovskim zahtevam.

Mihajlo Mihajlov
dobil potni list

Kakor poroča nemški list „Neue Bildpost“ od 19. marca, je Mihajlo Mihajlov, potem ko je bil amnestiran in puščen iz zapora, dobil tudi potni list, tako da more potovati v inozemstvo. Ta zahodnonemški list si je zelo prizadeval, da bi bil Mihajlov amnestiran.

Istočasno pa je prišlo v javnost, da je Mihajlov poslal odprto pismo vsem udeležencem beogradske konference. V njem je zatrjeval, da je bolje, da konferenca ne izda nobene sklepne listine te konference, če v njej ne bodo podarjene človekove pravice. „Opustitev obrambe človekovih pravic, pomeni konec popuščanja in utrjevanje totalitarizma,“ je zapisal Mihajlov.

Ruski učenjak o Ziljankah pred 138 leti

K LETOŠNJEMU SLOVENSKEMU DNEVU

Ruski učenjak ukrajinskega pokolenja Izmael Ivanovič Sreznjevski (1812-1880) je znan v slovenski književnosti po svojem srečanju s Prešernom leta 1841 v Ljubljani. Tedaj ga je (1839) namreč rusko prosvetno ministrstvo poslalo za tri leta na zapad, da študira zapadne slovanske jezike — zlasti rezijsko narečje, ter se pripravi za profesorja slovanskih jezikov na harkovski univerzi. Po vrnitvi z Zapada (1842), je postal profesor slavistike v Harkovu, pozneje pa v Petrogradu, postal je redni ud carske akademije in častni član mnogih svetovnih akademij. Primerjali so ga z našim Miklošičem. Ni bil samo jezikoslovec, temveč tudi etnograf, ter je v Harkovu izdaljal ukrajinske „starine“, časopis posvečen narodopisu, narodnim pesmim, običajem itd., kar je vplivalo tudi na pozicijo velikega barda Tarasa Ševčenka. S tega potovanja je pisal redno lepa pisma svoji materi (nekake vrste dnevnik), ki jih je pošiljal po deset in deset skupaj, in v katerih je ji je opisoval vse dogodke s poti. Tako vemo, da je najprej na Dunaju obiskal Kopitarja, ki pa mu ni bil všeč, s Slovenci (Kranjci) pa je prišel najprej v stik v dunajski krčmi, kjer so kot vozataji počivali. Po obiskih na Štajerskem, v hrvaškem Zagorju, je prišel z Vrazom v Ljubljano. Ta ga je vpeljal v Prešernov krog, o katerem je pisal 9. 4. 1841 takole: „Vsak večer prebijem

v tej ali drugi gostilni, kjer se zbirajo naši znanci pri vinu (sicer pijem jaz le po pol maselca t. j. po eno kupico in še mešam z vodo). Naši znanci so: dr. Prešeren (on je izmed najboljših pesnikov kranjskih), dr. Chrobat — advokat, knjižničar in nekoliko profesorjev. Vsi ti pijejo vino kakor vodo.“ Kakor vemo danes, so se sestajali v gostilni V Peklu na Kongresnem trgu. In kakor tudi vemo, je tedaj vabil Prešerna v Rusijo.

S Prešernovo družbo se je podal v Kranj, v Naklo, na Bled... opisoval je velikonočne običaje, ki jih je spoznaval na poti, omenil tudi rokovanje in njihovo teroriziranje ljudstva, ki prihajajo „prav do Ljubljane: pošta ni varna pred njimi in pred leti je s pošto šlo oboroženo spremstvo...“ Z Gorenjske se je povrnil v Ljubljano in ob slovesu mu je Prešeren posvetil svoj rimani pozdrav: Gospodu Izmaji Sreznjevskemu v spomin velikega tedna 1841:

Si slovenskega rodu,
te ne prašam kam, čemu,
kadar boš prišel domu,
sin neumrjoče Slave —
spomni bratov se krog Save!

Že to, da je bil Sreznjevski slovenskega rodu (slovenskega) je bilo Prešernu dovolj za prijateljstvo, in ga ni spraševal po eventuelnih političnih

in drugih vzrokih njegovega prihoda. Podobno je Prešernov krog sprejel drugič tudi največjega češkega pesnika K. H. Mácho, ki pa se mu je dal preje vpijaniti kot trezni Rus; vemo, da se je Mácha znašel pod mizo.

Pa ne pišem tega podlistka zaradi teh velikonočnih stikov s Prešernom, ki so seveda zanimivi, temveč zaradi nadaljnjega opisa slovenske dežele. Kakor vemo iz njegovih pisem materi, ki so izšli prvič l. 1891 v ruskem izvirniku in jih je v prevodu posredoval Slovincem I. Merhar v Domu in svetu l. 1899, je iz Ljubljane odšel Sreznjevskij v Celovec. Tam se je seznanil s slovenskimi kulturnimi delavci na Koroškem in z Majerjem napravil pot „peš v čarobno Rožno dolino, kjer je tukajšnje ljudstvo ohranilo več narodnega kakor drugod na Koroškem.“ Nato je 24. 5. obiskal Ziljsko dolino. O njej piše to-le, na kar bi rad opozoril ob tej priložnosti, ko se bomo na Slovenskem dnevu spominjali še posebej Koroške in njenih običajev in folklorne značilnosti (Dom in svet 1899, 195):

„Hodil sem ves dan... Pozno zvečer sem prišel v Bistrico, v eno izmed glavnih vasi Ziljske doline. Ne vem, ali jo najдете na zemljevidu. Ziljska dolina je dobila ime od Reke Zile (it. Zilia, nem. Gail, torej na ruskih zemljevidih Gajl ali Gejl). Od vseh strani obkroženi od Nemcev, ohranili so Ziljani svoj poseben značaj, po katerem so znani po Vsej Iliriji (naša opomba: tedaj je Koroška spadala v avstrijsko provinco Kraljestvo Ilirija, ki je for-

malno obstajalo še preko l. 1848 in je bil grb Ilirije še prav do konca države l. 1918 v veljavi.) Dne 25. maja je imel biti v vasi vs. Jurija cerkveni shod, zato sem se odpravil, prenočivši v Bistrici, na vsežgodaj tja. Svoj čas vam opišem ta praznik natanko, sedaj naj spregovorim o noči Ziljank!“

„Deklice, sedanje gospodinjje in vse druge ženske so opravljene kakor za ples: nosijo kratka krila, skoro do kolen, bele nogavice in cipele z visokimi petami. Sprejaj pri pasu nosijo robec in sicer tako, da sta pritrdjena dva vogla pod vratom z buciko, druga dva pa objemljata pas in sta zadaj zavezana s pentljo. Na glavo si devajo bel robec, katerega zadnje vogle poddevajo pod lase, druga pa sta ob strani lahno zvezana na ta način, da je eden vedno na prsih, drugi vedno na plečih; nad čelom je k robcu prišiti 15 vatlov lepo nabranih čipk. Rokavi pri srajci (ki so jako, jako kratki), niso široki in imajo čipke, na hrbtu pa visi od srajce gosto nabran in zopet s čipkami po-pošit prtič na tri vogle. Pozabil sem povedati, da nosijo vrh robca okoli pasu črn pas od kože, ki je okrašen s podobami pavjih peres, na enem koncu pa, ki sega do kolen, je privezan nožiček, ki se da zapreti. Predstavite si tako čudakinjo vedno z eno roko v boku, z drugo spuščeno po vojaško, in gotovo se boste zasmeli. Mnogo teh čudakinj so jako mile. Plešejo jako krasno: moški skače, deklica pa hodi okrog njega, držeč se, kakor sem jo vam prej popisal, s povešeno glavo, vedno s hrbtom obrnjena proti sredi-

ni. Plešejo in pojejo; kadar pojejo, hodi moški z dekletom kakor pri polonezi (poljski ples), potem zaigra godba in ples se prične. Godci sede pod lipo, plešejo pa okoli lipe. Ves ta praznik je poln obredov in Bog se imenuje celo pri plesu. Prvi visoki „raj“ se začenja s pesmijo:

Bug, daj nam dober čas te prvi raj začeti;

te kaj da sme začeti, še tak ga ne bme peli.“

Takšen je opis ziljske narodne noše ukrajinsko-ruskega 28 letnega profesorja, ki se je pred 137 leti skušal živeti v slovenski jezik, kulturo in folkloro, kakor ga podaja svoji materi v Harkov. Ker je na letošnjem Slovenskem dnevu čez teden dni (23. t. m.) dan poseben poudarek na ziljski narodni obleki, ki je bila vse doslej med znanimi običajnimi narodnimi nošami premalo gojena, da, celo nepoznana, dasi morda najzanimivejša, sem izkopal ta opis iz starih pisem pred sto leti umrlega učenjaka. Hotel sem s tem opozoriti tiste, ki so pripravljale te noše za nastop, da jih primerjajo s tem starim opisom, pa tudi, da udeležence opozorimo na posebnost ziljske noše, njeno slikovitost in razliko od gorenjske. Naj bi odslej tudi Ziljanke predstavljale med našimi slavnostnimi nastopi koroško svojskost in svojo mladostno lepoto slovenskega rodu v teh starodavnih oblekah slovensko zavrednih naših koroških prednikov.

Novice iz Slovenije

BREŽICE — Obrat Tomos iz Koprca — Kmetijska mehanizacija — bo po licenci italijanskega podjetja podjetja BOS izdeloval motorne kosilnice. Računajo, da bodo že letos izdelali 1500 kosilnic, prihodnje leto pa že kar 4500. Za vsako kosilnico bo Tomos plačal italijanski firmi za „know how“ 45 dolarjev, pa tudi izvoz na tuja tržišča je po pogodbi močno omejen.

LJUBLJANA — V Bežigradski galeriji so ob 17. gospodarskem sejmu Alpe-Adria odprli razstavo slovenskih sodobnih krajinarjev. Svoja dela razstavljajo Rudi Gorjup, Leopold Hočev, Bogoslav Kalaš, Kamilo Legat, Janez Močnik, Franc Novine, Nikolaj Omersa, Milan Rijavec, Evgen Sajovic in veljko Toman. Razstava je bila odprta od 15. marca do 1. aprila.

ČRNOBELJ — Mostov na Kolpi med Slovenijo in Hrvaško skoraj ni. Most, ki so ga zgradili 1954 med Adlešiči in Prileščem, je potreben že poštenega popravila. Lani so položili temeljni kamen za most Sodevci-Blaževci, pa niso doslej nič novega naredili. Manjka soglasje s hrvaške strani zaradi njihovih različnih načrtov o Kolpi: elektrarna, vodna pot in železnica ob Kolpi.

PTUJ — Slovenski minoriti so imeli tridnevno srečanje, združeno z rednim provincialnim kapituljem. Tega zborovanja se je udeležil vrhovni predstavnik minoritov p. Vitale Bomarco, ki je bil rojen na otoku Cresu. Zadnji dan so slovenski minoriti izbrali za novega provinciala proštjanskega dekana in župnika v Ptuj p. Maksimilijana Klanjška.

IHAN — Farna skupnost v Ihanu je 12. marca proslavila 750-letnico tega kraja. Dopoldne med mašo je Ihance nagovoril nadškof dr. Jože Pogačnik, bil pri popoldanski proslavi v cerkvi in si nato z ostalimi udeleženci ogledal razstavo „Spomenikov vernosti“. Razstavljani so bili razni misali, od leta 1600 dalje, pogrebni obredniki, matične knjige, cerkvene posode, oltarna menza stare gotske cerkvice z letnico 1484, stari leseni svetniki in listina papeža Klementa XI. o ustanovitvi bratovščine sv. Družine iz leta 1719.

ŠENTRUPERT NA DOLENJSKEM — V župnijske svete trebanjske dekanije je vključenih 300 oseb, kajti vse župnije dekanije jih že imajo. Na sestanek v šentrupert jih je prišlo 5. marca le 100. Pa ne da bi ne želeli priti vsi, toda veroučna soba v šentrupertu je premajhna, da bi sprejela vse. 5. marca je bil ta sestanek, na katerem je

zbranim delegatom predaval prelat dr. Lojze Šuštar, ki je nekaj dni prej v Novem mestu odgovarjal 500 mladim o vprašanju spovedi. Podobna vprašanja so mu zastavljali tudi v šentrupertu. Razen njega je nekaj vprašanj o veri in spovedi razkril tudi koreferent Jernej Andolšek, študent in delavec, član boštanskega župnijskega sveta.

KOPER — Mladinsko zdravilišče in letovišče na Debelem rtiču se je v zadnjih letih otepalo z mnogimi tečavi zaradi premajhnega obiska otrok. Človek bi mislil, da zdravilišče ni potrebno, ker ni bolnih otrok. Pa pravijo, da temu ni tako, le dogovorov med občinskimi zdravstvenimi skupnostmi ni bilo.

LJUBLJANA — Družina poročja, da je v ponatisu izšla knjiga „Iz pisem slovenskih misijonarjev v Afriki“. Prvič je ta knjiga izšla v 7000 izvodih za misijonsko nedeljo 1977; popisuje dežele, v katerih žive in delujejo slovenski misijonarji. Je to prva knjiga zbirke Misijonske knjižice, uredil jo je prof. Jože Rakovec. Ob tem Družina pripominja, da so pred vojno v Sloveniji izhajali katoliški misijoni. (Ne upa pa si napisati, da sedaj izhajajo že vrsto let v Argentini.)

UMRLI SO od 16. do 21. marca 1978:

LJUBLJANA — Frančiška Černe, up.; Stanko Zalar; Pepca Zanoškar, poslovodkinja; Zlata Divjak, med. sestra; Ana Oblak r. Pogajen; Jože Novak, ravnatelj v p.; Jože Krnec, up. papirnice, Vevče; Miha Strajnar, up.; Jakob Čuk (87), up.; Srečko Rus (90), ravnatelj v p.; Ivan Cvilak, up.; Olga Pavčič r. Urek; Danica Svilgaj r. Merljak (umrla v Clevelandu, ZDA); Franja Kovačič r. Peterlin, vdova po prof.; Marija Mlinar; Frančiška Kozlevčar, up.

DRUGI KRAJI: Stanislav Mesoje-dec, steklar, Loka pri Zidanem mostu; Rudolf Babnik, Dolnice — Dravljice; Ernest Babič (76), Hrastnik; Franci Jerina, Kočevske poljane; Vilma Smola (85), Šentjur pri Celju; Mihael Lavriha, up.; Celje; Marija Majcen r. Gorjanc (90), Postojna; Jožefa Bučar (63), up.; Grosuplje; Jože Naglič, mojster, Leskovec; Anton Lončar, up., Domžale; Boža Širec r. Kralj, Dravljice; Franc Keržič, Cesta na Brod; Zora Dolenc, Škofja Loka; Jože Opeka, up., Vrhnika; Franc Florinda, Trbovlje; Martin Koje, književnik in parapsiholog; Štefanija Merdavs r. Jerman, Trbovlje; Mihael Papov, up., Kranj; Franc Režek, prodajalec, Sp. Besnica; Leopolda Družeta (Brvarjeva mama), 90, Zagorje; Tomislav Pirjevec, Sežana; Fric Krošelj, avtomehanik, Okljukova gora — Sromlje; Julka Marinič, prof. Celje; Pavel Klinar (78), Jesenice; Jernej Ambrož, Križe; Marija Erjavšek (77), babica v p., Domžale; Vojko Belec, Radomlje.

Kaj bomo videli na Slovenskem dnevu na Pristavi

Povedali smo že, kako se na Pristavi pripravljajo na Slovenski dan. Danes pa hočemo povedati, kaj zanimivega bomo na tem dnevu videli. Iz propagandnih objav vemo le to, da bo dopoldne ob 10.30 sv. maša in da bodo z msgr. Oreharjem somaševali slovenski dušni pastirji. Po sv. maši bo kratka proslava 30-letnice našega osrednjega društva Zedinjena Slovenija, skupno kosilo in ob 15. uri pester program.

Zanimiv in pester folklorni program

Popoldanski program bo resnično zanimiv. Osrednja točka je zilijska svatba. Program se bo razvijal pod močnim pristavskim ombijem. Postavljena bo tipična slovenska vasica, ki obstaja iz nevestine hiše, ženinevega doma in sosednje hiše s cerkvico in slovensko pokrajino. Če še povemo, da scenerijo pripravlja in slika g. Tone Oblak iz San Justa, ni nobenega dvoma, da bo scena res slovenska in odlična. Libreto za ženitovansko igrjo je pripravila gospa Danica Kanalac Petričkova. Tudi njeno ime zagotavlja, da bo ženitovanje res zilijsko.

Zilijska ohcet — vasovanje, snubljenje, vabljenje

Najprej bomo videli fantovo vasovanje. Potem pride na vrsto ujerbanje (snubljenje) neveste. Ker je to dobro uspele, pride na vrsto uđadanje, to je vabljenje sorodnikov, sosedov in znancev na svatbo.

Ker pa si mora še pred poroko nevesta urediti bodoči dom, bomo videli, kako bodo „vozili banko“; odpeljali

Pestrost narodnih noš

Ženin in nevesta in vse številno spremstvo si bodo nadeli lepe narodne noše. Folklorna skupina s Pristave, k tej spadata tudi ženin in nevesta, bodo oblečeni v zilijsko nošo. Tako bomo na Pristavi in v Argentini prvič občudovali to lepo nošo.

Folklorna skupina iz San Justa si bo nadela belokranjsko nošo; folklor-

Osebnosti novice:

Rojstvo: V družini Jožeta Žurga in ge. Marij roj. Klemen v Miramaru se je rodila hčerka prvorojenka, ki bo pri krstu prejela ime Marija Saši.

Krst: V družini inž. Janka Zakrajšek in ge. Helene roj. Homovc se je rodil sinček, ki je pri krstu dobil ime Matjaž.

Srečnim staršem čestitamo!

BUENOS AIRES

UKRAJINSKA KATOLIŠKA UNIVERZA SV. PAPEŽA KLEMENTA V RIMU (podružnica Humanistična fakulteta v Buenos Airesu) sporoča, da se bodo predavanja iz slovenskih narodnih znanosti začela začetkom maja. Podrobnosti bomo še sporočili v časopisu. Vabimo k vpisu vse, ki bi se hoteli izpopolniti v slovenski zgodovini, slovstvu, filozofiji in družbeni vednosti kakor tudi v zgodovini slovenskega jezika na visokošolski ravni. Pogoj za vpis: srednješolska izobrazba. Starost neomejena. Vpis do 15. maja 1978. Informacije v Slovenski hiši, Ramón Falcón, Več prihodnjic.

Prof. dr. Tine Debeljak

MIRAMAR

V Miramaru smo imeli v nedeljo 19. marca t. l., 17. redni občni zbor. Naš dom šteje 12 aktivnih članov; izvolili smo si sledeči odbor: predsednik, Gornik Franc ml.; tajnik, Lojze Trpin; blagajnik, Tone Prešček; gospodar, Jakob Demšar; gospodinja, Anica Gornik; športni referent Jakob Demšar. Novo izvoljeni predsednik se je vsem članom zahvalil za delo in jih prosil za sodelovanje v tekočem poslovnem letu.

L. T.

RAMOS MEJIA

Velika noč v Slomškovem domu

Cvetno nedeljo smo praznovali po stari slovenski navadi z butaricami. Bile so res okusno narejene, tako da je staro in mlado s ponosom spremljalo g. župnika v procesiji. Posebno pozornost je zbujala skupina narodnih noš (deklet in fantov), ki je nosila pravo gorenjsko beganico.

Za veliko nedeljo nas je mladina Slomškovega doma prijetno presenetila. S pomočjo starejših so na izredno prepričljiv način predstavili trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa. Posamezni prizori so se odigrali na vrtni in na odru ob ogromni udeležbi občinstva, ki je na ta način ponovno doživljalo najbolj veličastne trenutke našega odrešenja.

V glavnih vlogah so nastopali: Jezus — Maks Nose, Juda — Janez Brula, Peter — Tone Marin, Kajfa — Boštjan Koemur, Pilat — Gusti Jelčnik, Marija — gdč. Marta Koželnik, Marija Magdalena — gdč. Andreja Šeme. Sceno so dopolnjevali še veliki duhovniki, apostoli, vojaki, angel, Marija Kleopova in ljudstvo. Režija je bila v vseh delih Stanka Jerebiča, luči je oskrbel Stane Škerlj, zvočne naprave pa Janez Makovec. Oder in scenografijo so pripravili Tone Selan, Jure Pintar, Jani Brula in Janez Tebebič. Povsod, kjer je bila potreba, je priskočila na pomoč gdč. Saša Zupan. Posebna zahvala pa gre g. Bergantu za skriptične slike iz Svete dežele in Marjanu Lobodi za njih projekcijo.

na skupina iz Slovenske vasi pa bo nastopala v gorenjski noši. Potem pa množica lepih slovenskih narodnih noš v blestečih krilih, snežno belih ošpetljih, v ponosnih avbah in ljubkih zavijačkah. To bo tako lepo, da se bo vsak, ki ima narodno nošo, pa je za ta dan ne bi oblekel, tolkel po glavi. Kdor nošo ima, naj si jo nadene za ta slovenski dan!

Organizacijo folklornih skupin, narodnih noš in folklornih plesov pripravlja g. Jure Ahčin z njemu lastno natančnostjo in skrbjo.

Uboji Miha Gaser, ki ima na skrbi in odgovornosti vso režijo! Zaposlenih ima 50 igralcev, v celoti pa 100 sodelujočih. Ampak Miha bo zadevo odlično izpeljal, ker je trmast Gorenjec, čeprav na zunaj tega ne kaže. Sodelujejo tudi drugi slovenski domovi, Borci, Zvezda slovenskih žena in mater, Krožek žena na Pristavi, ki je pripravil lepe spominke, ki bodo na prodaj, prav tako znak Slovenskega dneva in barvne fotorazglednice z zilijsko narodno nošo. Sezite po njih in jih pošljite s pozdravi s Slovenskega dne vsem prijateljem po svetu.

Prosta zabava

Sedaj smo pa v cerkvi že vse opravili tako slovesno, kot se za tako pomemben dogodek spodobi. Pojdimo na ohcet! Kako bo pa ta potekala, boste sami videli, ker bomo vsi sodelovali. Vseh kuhinjskih dobrot bo v izobilju. Za dobro voljo bo poskrbel Slovenski ansambel in s pristnim mendoščanom bomo napili mlademu paru in svatom ter Zedinjeni Sloveniji za njeno 30. letnico.

F. P.

SLOVENCİ V ARGENTINI

SAN JUSTO

Sklep počitniških dni in sestanek staršev šole „Franceta Balantiča“

Počitnice: sonca polna beseda za vse. Tudi za nas, ki se borimo skozi devet dolgih mesecev s težko učenostjo.

Kot že vrsto let smo se zbrali tudi letos enkrat na teden v Našem domu, da smo tako v skupnem delu, razgovoru, igranju in petju preživljali lepe in pomembne trenutke. Veseli smo bili svojih del, kakor se vsak umetnik radosti nad svojimi uspehi, zato smo jih hoteli posredovati tudi našim staršem in prijateljem. Imeli smo priložnost za to, ko je bil v Domu sklican roditeljski sestanek dne 2. aprila po slovenski sv. maši.

Že v zgodnjih jutranjih urah je g. voditeljica počitniških dni skupaj s požrtvovalnimi pomočnicami pripravila razstavi prostor. Koketne punčke v kvačkanih oblekah, beli in črni kožuški, ki so pokrivali poživljajoče pižame, živili in dojenčki iz blaga so imeli svoje domovanje med okusno izdelanimi cvetličnimi lončki, okrasnimi slikami, izvrženimi s svetlečimi se papirčki na barvstih steklih, usnjenimi denarnicami, predpasniki, krili ter krasnimi vezeninami.

Najprej je g. Lojzka Jerebova, ki že vrsto let vodi delo počitniških dni, podala kratko poročilo, poudarila važnost sodelovanja staršev, ter dejstva, da se otroci nauče raznih ročnih del in se pristrčno zahvalila vsem sodelavcem, gospod Rozki Likozarjevi, Jelki Malovrhovi, Mihaeli Mikljevici, Heleni Oblakovi, Mariji Selanovi ter gdč. Kristini Jerebi.

Predsednik šolskega odbora, g. Pavle Malovrh se ji je zahvalil takole: „Pravijo, da je lepa zahvala najlepša prošnja, zato upam, da nam boste priskočili na pomoč tudi v naslednjih letih.“

Nato so Lučka Bergant ter Marija in Silvi Oblak recitirale Kunčičevo pesnitev „Naša beseda“, za tem pa močna skupina deklic Gregorčičevo „Soči“.

Na sporedu je bil govor g. šolskega nadzornika. V njegovi odsotnosti je g. dr. Starc razvil nekaj misli o važnosti slovenskih osnovnih šol.

Sledili sta poročili tajnika, g. Lovšina in blagajnika, g. Krajnika.

Nato je bil izvoljen nov šolski odbor, ki ga sestavljajo g. Miro Bergant, ga. Ljuba Lipušček, g. Jože Lovšin, g. Pavle Malovrh, g. Jože Mehle, g. Ciril Oblak, ga. Helena Oblak, g. France Zupanc in g. Ivan Zupanc.

Za tem so se vrstili predlogi in želje staršev in gdč. učiteljice.

Po končanem sestanku pa se je marsikdo še pomudil pri delih, ki so jih izvršile otroške ročice.

OD VSEPOVSOD

NEVERJETNA HITROST. Dunajčan-ka Johana Proksch-Steinhausner je trikrat po vrsti dosegla svetovni rekord v hitrosti pisanja na stroj. Dosedanji njen rekord je bil 728 udarcev na minuto.

Pred dobrim tednom pa je prekosila samo sebe, ki je postavila nov svetovni rekord v strojepisju z 840 udarci na minuto.

NA AMERIŠKI VESOLJSKI LADJI Voyager 2, ki potuje proti planetu Jupiteru in Saturnu že več kot leto dni, so se pojavili problemi na radijskih sprejemnikih. Če se strokovnjaki kom NASA v Pasadeni v Kaliforniji ne bo posrečilo problemov rešiti, bo Voyager 2 izginil v vesolju brez sledu in koristi. Trenutno je že 286 milijonov

SOBOTA, 15. aprila:

Na Pristavi družabni večer. Vabita SDO in SFZ Morón. V Slovenskem domu v San Martinu ob 20. skioptično predavanje g. župnika Berganta: sprehod po Evropi in ogled nekaterih mest, katedral, gora itd. Nato bo na razpolago domača večerja. Pouk Slov. srednješolskega tečaja „Ravn. Marka Bajuka“ ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 16. aprila:

Občni zbor Društva Zedinjena Slovenija ob 10. uri v Slovenski hiši. Velika tombola v Slomškovem domu.

SREDA, 19. aprila:

V Slovenskem domu v San Martinu bo ob 19.30 sestanek Lige Žena-mati s predavanjem g. Rudolfa Smersuja.

SOBOTA, 22. aprila:

Sestanek staršev srednješolskega tečaja ob 17. uri v Slovenski hiši. Avdiovizual o Antarktiki ob 20. uri v Slovenski hiši. Vabi SKAD. Pouk Slov. srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši. Zveza slov. mater in žena odsek San Justo vabi rojake na pristno notranjsko večerjo s pestrnim programom in plesom. Začetek ob 20. uri.

NEDELJA, 23. aprila:

Na Slovenski Pristavi v Castellarju SLOVENSKI DAN z bogatim sporedom.

SOBOTA, 29. aprila:

Pouk Slov. srednješolskega tečaja „Ravn. Marka Bajuka“ ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 30. aprila:

Izlet mladine, deklet in fantov na Sanjuško domačijo, ki ga organizirata zvezna odbora SDO in SFZ.

PONEDELJEK, 1. maja:

Študijski dan SKAD-a.

NEDELJA, 7. maja:

V slov. cerkvi Marije Pomagaj ob 9.30 mladinska sv. maša, nato zvezni sestanek SDO in SFZ v mali dvorani Slovenske hiše.

V slovenskem domu v Carapachayu proslava obletnice doma s celodnevno prireditvijo.

NEDELJA, 14. maja:

Slovensko romanje v Luján.

NEDELJA, 21. maja:

17. obletnica blagoslovitve Slovenskega doma v San Martinu s celodnev- nim sporedom.

milj oddaljen od Zemlje ter bo predvidoma letel mimo Jupitra prihodnje leto.

CIGANI iz najmanj 20 dežel so se minulo soboto zbrali na svetovni ciganski kongres, na katerem so izglasovali resolucijo s pozivom vsemu svetu proti rasnemu preganjanju in diskriminaciji. Kongres je vodil dr. Jan Čibula iz Švice, pod zastavo, ki predstavlja nebo in zemljo, ob petju himne svobodi in molitvah indijske boginji Kali. Cigani se smatrajo po izvoru iz Indije, od koder so se raztepli po svetu zaradi muslimanske invazije pred več kot pet stoletij. Vseh ciganov je po mnenju družboslovcev ok. 10 milijonov.

Preveč je „ratalo gospodov“ in socialne razlike so prevelike

Vi ste predsednik delavskega sveta?

— Ja, to sem zdaj dober teden.

Ali čutite, da imate zdaj kaj več oblasti? — Precejkrat smo se dajali. Takoj, ko sem bil izvoljen, sem rekel, da sem delavec, da delam v normi in da se v stvari, ki se vanje ne razumem, v računovodske in direktorske posle, ne morem vtikati. Mislim pa, da je stvar predsednika delavskega sveta, da dela skupaj z delavskim svetom in skupaj sklepa.

Koliko pa vas je v delavskem svetu?

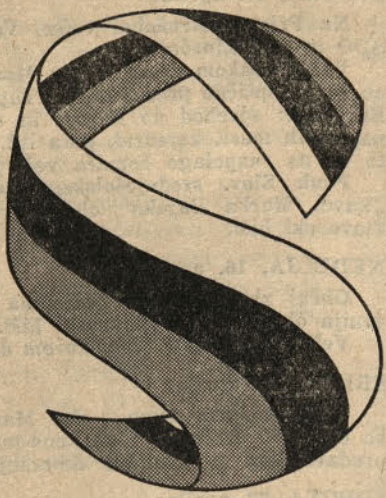
— Petnajst članov je (ves kolektiv šteje 48 ljudi). Imamo pa tako: za manjše stvari je gospodarski odbor. Potem je delavski svet in potem seveda še zbor delovnih ljudi. Kar je večjega, mora na zbor delovnih ljudi.

Kakšnega drugega odbora nimajo. Gospodarski odbor je bržčas nekaj podobnega, kot je bil včasih upravni odbor podjetja?

— Podoben je, ja, je pojasnil. Pripravlja predloge za delavski svet. Kakšne manjše stvari lahko tudi sam odloči, npr. nabavo materiala ali orodja. Direktor lahko do 5.000 din, za gospodarski odbor pa še ni točno določeno. Meni se zdi, da v statutu še ni napisano... Papirne vojne je pa res „malo preveč ratalo“, je pripomnil.

Kaj pa je toliko pisanja?

— Ti sporazumi, pa tole novo točkovanje. Dobili smo nekoga iz Ljubljane (Nad. na 4. str.)

V nedeljo, 23. aprila, na SLOVENSKI PRISTAVI – Buenos Aires – ob 30-letnici društva Zedinjene Slovenije vabimo vse rojake na

SLOVENSKI DAN

SPORED: 10.00: ZBIRANJE NARODNIH NOŠ
10.30: SV. MAŠA — SOMAŠUJEJO SLOV. DUŠNI PASTIRJI
11.30: PROSLAVA 30-LETNICE NAŠEGA OSREDNJEGA DRUŠTVA
13.00: SKUPNO KOŠILO
15.00: GLEDALIŠKI PRIKAZ ZILJSKE SVATBE
PROSTA ZABAVA

Pomagajte pri kritju stroškov s prednaročilom kosila!

Še posebno vabimo vse rojake v narodnih nošah na SLOVENSKI DAN!

SLOVENSKA ODOBJKARSKA REPREZENTANCA

Odbojka je bila med Slovenci vedno zelo priljubljen šport. To tradicijo smo nadaljevali tudi v taboriščih. Kdo se ne spominja, koliko prijetnih ur nam je nudil ta šport v taboriških dolgih dnevih! Kdo se ne spominja odbojkaršev ašov iz italijanskih taborišč kot so bili: Knap, Prijatelj, Dolinar, Jerala, Makorelj in drugi, katerih imen se človek v tem trenutku ne spominja. Navdušeni odbojkaši so ob prihodu v Argentino nadaljevali v tukajšnjih moštvi in dosegli lepe uspehe.

Pred leti se je tudi v San Justu o-snovala skupina in se vpisala v tukajšnje odbojkarško federacijo, nastopala je pod imenom Našega doma ("Nuestro Hogar"). Posamezniki iz prejšnje generacije (brata Kosančič) so se povzpeli zelo visoko. Za njimi je sledila mlajša generacija, ki pa ni vzela stvari tako resno in tudi ni imela uspehov.

Lansko leto pa se je ustanovila slovenska odbojkarška reprezentanca, v kateri so igralci iz vseh slovenskih Domov. Vpisali so se v mestno odbojkarško federacijo pod imenom naše centralne organizacije "Zedinjene Slovenije" (Eslovenia Unida) in začeli so sredi v četrti kategoriji, kot vsak začetnik. Ker so si postavili za cilj doseči v letošnjem letu tretjo kategorijo, so že v začetku stvar vzeli z vso resnostjo in se redno udeleževali vseh treningov, kateri so zahtevali veliko naporov. Začetna udeležba je bila zelo vestno obiskana, pozneje pa je začela pešati in je do konca prišla le polovica začetnikov. Mnogi so popustili zaradi naporov ali pomanjkanja časa, drugi pa tudi zaradi tega, ker v važnejših srečanjih niso prišli do veljave, ker je voditelj imel pred očmi dosego tretje kategorije in je igral samo s tistimi, s katerimi je računal, da ima večjo možnost. So bili med njimi tudi taki, ki so vztrajali do konca kljub temu, da niso prišli mnogokrat v poštev v tekmah in ti zaslužijo še posebno pohvalo.

V preteklem letu so res dosegli zastavljeni cilj — tretjo kategorijo —, k temu uspehu jim prav lepo čestitamo.

Mnogokrat so se slišale med njihovimi razgovori spodbudne besede, da se moramo zavedati, da predstavljamo slovensko skupnost. Kljub temu, da so po zakonu Argentinci, so hoteli ponesti slovensko ime čim višje. Isto se je dogajalo med navijači (hinchas), kajti včasih se je kar dvorana tresla, ko je iz vseh grl zvenel en sam krik Eslovenia, Eslovenia, Eslovenia (Slovenija). Vsak fizični in psihološki napor prinese običajno neprimerne pripombe med igralci, tudi tega med njimi ni manj. Toda hvale vredno je bilo, da so si po vsaki, še tako razburilivi igri vedno segli v roke, si oprostili in se celo objeli.

PREVEČ JE 'RATALO GOSPODOV'

(Nad. s 3. str.)

ljane, ki je to delal. Saj je v redu! Diplomiran pravnik je, samo vse je po enem kopitu. Vi kar računajte: v Plamenu ali v Iskri je tekoči trak in tam je stvar čisto drugačna kot pa pri nas, kjer imamo na tisoče artiklov in dostikrat le unikate. Pa pride nov kos in postavimo normo na podlagi cene. Take razlike nastanejo, da ne vem, kako bomo to rešili. Za zdaj imamo še po starem. Prosim, smo sindikat, da lahko obračunavamo po starem še za dva meseca.

Kako boste pa zdaj napravili?

Posebna komisija dela. Norme bomo popravili, nič ne morem reči.

Ste najbrž že govorili, kako boste stvar spremenili?

— Novega direktorja imamo zdaj dva meseca. Prejšnji je šel v pokoj in je tu zdaj toliko, da bilanco sprejmemo. Razlike pridejo tolikšne, da bi direktor zaslužil 5.000 din, dober kovač, če bi normo presegel, skoraj stari milijon več. Ampak, kolikor vem, niso skupaj prišli. Pravnik je dal sistem, komisija dela, nam pa „skupaj ne pride“.

Povedal je, da je njegova zdajšnja urna postavka 12,50 novih din, kar znese 2.000 na mesec. Približno, je rekel. Norme pa tako presegajo, da so zaslužki kar dobri. Žaberl pride na 7.600 na mesec, kar je njegovo lansko povprečje.

Kot je prej pravil, bi dejal, da imajo zdaj čisti akord. Poskusil sem vendarle, če bodo kaj bližje dohodkovnim odnosom: Poglejte tale pepelnik, sem

Mladih navijačev je bilo vedno zelo veliko, posebno, ko so se tekme približevale koncu. Človeka malo moti neprestano in močno kričanje med igro in zdi se mi, da tudi na igralce preveč dobro ne vpliva, toda ker je bila nasprotna publika in takem razpoloženju, so morali tudi naši navijači povzdigniti svoje glasove. Doma smo bili navajeni le na ploskanje vključno nasprotniku, če je napravil kakšno dobro potezo. Včasih so bile med našimi navijači tudi kakšne neprimerne pripombe in te naj bi se v bodoče opustile.

Gotovo je to pozitivno, da smo tudi Slovenci zastopani v tukajšnji

● 17. velika tombola v korist Slomškovega doma bo prav gotovo med najlepšimi družabnimi prireditvami v tem letu.

● V nedeljo, 16. aprila, Vas pričakuje izredno veliko bogatih tombol in drugih dobitev.

● Če ste kupili tablice v predprodaji, boste deležni posebnega žrebanja. Prav lep okras vašemu domu bo lepa punčka v narodni noši.

● Vsako leto se zbere na prijetnem vrtu Slomškovega doma okoli

1000

slovenskih rojakov.

Glavni dobiček po izbiri

**ali krasna spalnica
ali moderen hladilnik
ali avtomatičen pralni stroj.**

● Okoli 400 praktičnih dobitev, med katerimi bodo vzbujali največje zanimanje: originalna skrinja, punčke v narodni noši, tipični krožniki, slovenski pokrajinski motivi, kolo, pleteni stoli z mizico itd.

● Kupujte tablice. Pridite na prireditve pravočasno! Pričetek ob 15. uri. Na svidenje!

mestni odbojkarški federaciji, saj s tem ponese slovensko ime v novo okolje in tudi med mladino vzbujamo čut slovenskega poretka. Zato želimo naši reprezentanci, katere je v letošnjem letu pridobila mnogo novih interesentov, mnogo sreče, uspehov, predvsem pa vztrajnosti, kajti dosegati uspehe v športu kot v življenju zahteva veliko žrtev.

Kot v vsaki organizaciji, so tudi tukaj veliki finančni stroški, zato se slovenski odbojkaši obračajo na vso slovensko skupnost, da jih moralno pa tudi finančno podpirajo.

B. M-ž.

Slovenski odbojkaši

te vabijo

po slovenskem mladinskem izletu v nedeljo, 30. aprila 1978

v NAŠ DOM - SAN JUSTO

Ta dan se bosta predstavili tudi mlajša skupina moštva in dekliška skupina.

Po igrah bomo nadaljevali veselo razpoloženja v dvorani ob zvokih orkestra in disk-jockey.

Pridite, ne bo vam žal!

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

specialist za ortopedijo in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pritličje Capital Federal Tel. 41-1413

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17. do 20. Zahtevati določitev ure na privatni telefon 628-4188.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires Pta. baja, ofic. 2

T. E. 35-8827

IZZA ŽELEZNE ZAVESE

„Ko se je babuška pripeljala v Moskvo, da bi se po 40 letih spet sestala s svojim sinom, je med množico ljudi na kolodvoru koj pohitela k pravemu!“

„Kako pa ga je mogla spoznati tako hitro po 40 letih?“

„Po plašču.“

„Luka trdi, da je njegov pes čiste policijske pasme, z rodovnikom in podobno. V resnici pa je prav tak, kakor navaden pocestni mešanec.“

„Kaj veš! Morda pa je pes od tajne policije!“

„Politični komisar je dal zapreti Aljošo zaradi tiste nesrečne steklenice vodke, ki jo je vsak dan popil.“

NAŠ DOM
H. Irigoyen 2756
SAN JUSTO

ODSEK ZVEZE ŽENA IN MATER iz San Justa prireja

NOTRANJSKO VEČERJO

s programom in plesom

22. aprila 1978 ob 20. uri

Prijave na T. E. 651-0750 in 651-1085

V nedeljo, 16. aprila, ob 11. uri

občni zbor Zedinjene Slovenije

Vsi člani lepo vabljeni!

DANES BOLJ KOT KDAJKOLI VELJA: PREDNO VZAMETE POSOJILLO ALI NALOŽITE SVOJ DENAR DRUGOD, VPRAŠAJTE ZA POGOJE PRI NAS! NE BO VAM ŽAL!

KREDITNA ZADRUGA „SLOGA“ Z. Z O. Z.

Bm. Mitre 97

Ramos Mejía

T. E. 658-6574

Uradne ure: Ponedeljek, sredo, petek; od 15. do 19. ure

ttega. Nekaj drugega mi ni všeč: petindvajset let delam, pa vedno več zahtevajo od nas ob isti tehnologiji. Spominim se, kako so v Plamenu delali, ko so imeli veliko tega opraviti pri strojih. Zdaj so avtomati. Samo gledaš. Tam lahko več napravijo, mi smo pa samo starejši. Kvečjemu manj bom napravil. Znanja je res več, toda moči pešajo. Obdavčeni smo pa tako kot industrija. Ne moreš na roko toliko napraviti kot z avtomatom! Tudi skrajšane delovne dobe kovači nimamo. Kar računajte: pokojnino izračunajo na podlagi desetletnega povprečja. Če sedem let se mi bo začelo šteti za pokojnino, ko bom čedalje manj napravil. Imel bom takšno povprečje, da bom šel komaj v kakšen dom.

Zakaj ste se pa ločili od Plamena?

— Tisti vigenc so nam odstopili in vseskozi so govorili, kako za nas delajo, kako nas dotirajo. No, smo rekli, bomo videli, ali se lahko preživimo in koliko smo sposobni. To je bilo šestindesetega leta, ja.

In vam dobro gre?

— Doslej kar. V glavnem izvažamo v Zahodno Nemčijo. Lahko bi izvozili veliko več, če bi imeli ljudi. Še ponuditi ne smemo. Iz Švice se zanimajo, ampak kaj...

Ali sami izvažate?

— Preko Plamena. Nič nam ne računajo, ker jim mi devize odstopimo, če jih potrebujejo. Tam samo podpišemo in štampiljke pritisnejo. Drugo sanj napravimo. (Dve tretjini proizvodnje izvozijo.)

Kaj pa doma, ali ste se morda že pogovarjali kaj o tem, da bi se s trgovino dohodkovno povezali?

— Nekaj so iz Doma že dobili. Ne vem natančno kaj. Nič dokončnega še ni.

Tu imate tudi delegate za občinsko skupščino in samoupravne interesne skupnosti. Morda kakšnega delegata poznate?

— Ja, ja, se je široko zasmejal. Ga poznam, ja! Jaz sem predsednik konference delegacij. (Vodja, je mislil.)

— Tri leta sem, zdaj je četrto. Tako ponesrečeno so napravili, da je bilo enajst takih majhnih podjetij skupaj iz Radovljice, Kamne gorice, Kroke in jaz bi moral vse to sklicevati. Nikogar ni bilo in sem kakšnih dvajsetkrat kar sam šel na sejo v Radovljico za vse te samoupravne interesne skupnosti...

No, zdajle bi rad vedel za tisto delegacijo za zbor združenega dela občinske skupščine...

— Saj je kar ena za vse skupaj. Predsednik sem za vse. Enkrat, dvakrat grem lahko kar sam na sejo. Več pa ne smem, saj je to čisto drugače... Zdaj bodo volitve in upam, da se bom tega rešil. Zdaj nas je pet delegatov iz UKO, dva sta iz vodovoda iz Kamne gorice, pa Elplast, pa knjigovodnica in ne vem še koliko „čudnih“ podjetij. „Vse sem moral sam voditi.“

Naj sem se še tako čudil, zatrdil je, da je vodja delegatov tako za združenega dela kot za vse samoupravne interesne skupnosti.

Naposled sva se le razumela, da je delegat dvakrat: enkrat kot vodja konference delegacij za SIS in drugič kot član delegacije za zbor združenega dela.

(Bo že)